

Dagvatten i Västerviks kommun

Till dig som är fastighetsägare i Västerviks kommun

Denna information kring dagvatten berör såväl småhusfastigheter som stora bostadsrättsföreningar. Vet du vilka skyldigheter och rättigheter du har? Är din fastighet förberedd för kraftiga regn och eventuella översvämningar?

Här får du konkreta råd och förslag om hur du kan ta hand om dagvattnet på ett smart sätt – både för att undvika problem men även för att dra nytta av vattnet. Din roll är viktig!

Vad är dagvatten?

Dagvatten är vatten som tillfälligt rinner på markytan, oftast vid regn, men även från smältande snö eller stigande grundvatten. Det kan handla om regn- och smältvatten från tak och hårdgjorda ytor samt dräneringsvatten som leds bort från husgrunder och källare. Under naturliga förhållanden infiltreras vattnet i marken och renas innan det når sjöar, hav eller grundvatten.

I ett samhälle där stora ytor täcks av tak, asfalt, stenläggningar och andra hårdgjorda material hindras vattnet från att tränga ner i jorden. Vattnet rinner då i stället snabbt av på ytan. För att förhindra vattenansamlingar på gator och torg leds då vattnet i stället till brunnar, vidare genom ledningar och diken, och slutligen ut i sjöar, vattendrag eller hav. På vägen kan dagvattnet samla upp föroreningar, vilket gör att det behöver hanteras på ett hållbart sätt.

Ansvarsfördelning i dagvattenhantering

Du som fastighetsägare

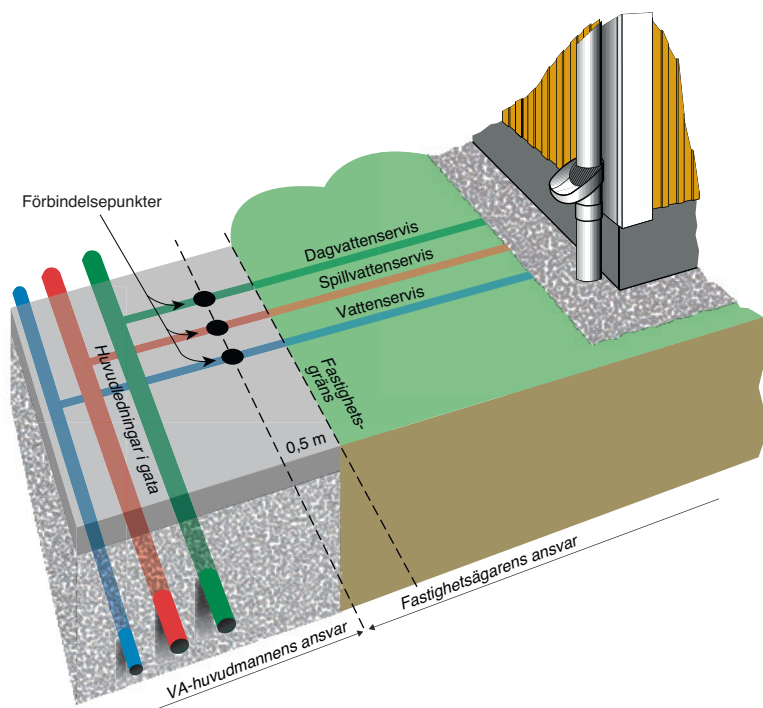
Som fastighetsägare ansvarar du för att ta hand om dagvatten på din tomt så att det inte orsakar problem för dig, dina grannar eller din omgivning. Även om du är ansluten till det allmänna dagvattennätet är det viktigt att minska mängden vatten som leds dit. Genom att fördröja och infiltrera vattnet lokalt hjälper du till att undvika översvämningar. Som fastighetsägare ansvarar du för installationerna inom din fastighet fram till förbindelsepunkten. Förbindelsepunkten är normalt placerad cirka 0,5 meter utanför fastighetsgränsen. Det innebär att ledningarna på din fastighet ska vara hela, täta och korrekt anslutna till respektive servisledning.

Västervik Miljö & Energi

Västervik Miljö & Energi ansvarar för det allmänna VA-nätet och tar emot dagvatten vid din förbindelsepunkt. Ledningarna är byggda för normala regn, men vid kraftiga skyfall kan vattennivån stiga.

Västerviks kommun

Kommunen planerar hur bebyggelse och gator utformas för att minska översvämningsrisker. Det innebär att höjdsättning och ytliga avrinningsvägar planeras så att vatten kan rinna bort vid extrema regn.

Huvudprinciper för dagvatten- hantering

Västerviks kommuns mål är att dagvattenhanteringen ska vara långsiktigt hållbar och att dagvatten ses som en resurs. Långsiktig hållbarhet innebär att vårt dagvattensystem klarar av att ta hand om dagens dagvatten utan att orsaka skador på människor, egendom eller miljö. Systemet ska dessutom vara anpassat för att kunna hantera framtida klimatförändringar.

Klimatförändringar innebär stora variationer i vattenflödet. Det gäller både risk för

översvämningar och risk för långvarig torka, vilket vi redan märker av. För att klara anpassningen behöver vi alla arbeta tillsammans oavsett om det gäller privata eller offentliga fastighetsägare.

Kommunens principer gäller alla fastighetsägare, men lösningarna behöver anpassas efter förutsättningarna på varje enskild tomt.

Västerviks kommun
har tagit fram en
dagvattenstrategi som
bygger på dessa principer

- Uppkomst av dagvatten minimeras
- Dagvattenflöden omhändertas och fördröjs så nära källan som möjligt
- Förorening av dagvatten förhindras och eventuell rening sker så nära källan som möjligt
- Dagvatten tillförs inte spillvattennätet
- Dagvattensystem dimensioneras för ett framtida klimat

Varför behöver vi ta hand om dagvattnet?

Lokalt

Som fastighetsägare ansvarar du för dagvattnet på din fastighet, och det finns flera fördelar med att ta hand om det. Genom att hantera regnvattnet minskar du risken för översvämningar vid kraftiga regn, både på din tomt och i närområdet. De senaste åren har många av oss upplevt återkommande bevattningsförbud på grund av vattenbrist. Genom att samla regnvatten för bevattning kan du minska användningen av dricksvatten och bidra till att spara på våra gemensamma resurser.

Varje fastighet är en del av helheten – tillsammans kan vi förebygga översvämningar, minska vattenbrist och skapa en mer hållbar miljö.

Genom att tillämpa lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD), exempelvis genom infiltration eller fördröjning på den egna fastigheten, finns möjlighet till reducerad VA-avgift.

Kommunalt

Tidigare byggdes det allmänna ledningsnätet med kombinerade ledningar där spillvatten (avloppsvatten) och dagvatten samsas i samma rör medan det leds mot avloppsreningsverket. Det gör man inte längre. Fortfarande finns dock relativt stor andel kombinerat ledningsnät kvar i Västerviks kommun.

Med ett kombinerat system riskerar ledningsnätet att fyllas upp och därmed skapa översvämningar vid kraftigt regn, samt att dagvatten som inte är i behov av samma sorts reningsprocess som spillvattnet hamnar i avloppsreningsverket.

Numera byggs nya ledningar med separata system för spillvatten och dagvatten. Det äldre kombinerade nätet moderniseras och separeras successivt.

Nationellt och globalt

Den viktigaste anledningen att ta hand om dagvatten sett i det stora perspektivet är att dagvatten som infiltreras på ett naturligt sätt fortsätter sitt kretslopp och kommer till nytta för oss om och om igen. Dagvatten är en värdefull och faktiskt rent av livsnödvändig resurs som fyller på med friskt vatten i vårt grundvatten och i våra vattendrag.

3 anledningar att ta hand om dagvattnet

- Undvika översvämning
- Minska belastningen på ledningsnätet och reningsverket
- Reducerad VA-avgift

En dagvattendamm i Västervik

Hur gör vi det hållbart?

Planering på samhällsnivå

I det större perspektivet kan dagvattenanläggningar som till exempel fördröjningsdammar och magasin, diken och våtmarker användas för att reglera, rena och infiltrera dagvattnet till marken. Genomsläpplig beläggning och skrovliga ytor som bromsar avrinningen har också effekt. Målsättningen är att asfalt, betongplattor och andra täta stensättningar bara används där det verkligen behövs – inte av gammal vana eller bekvämlighet.

Dagvattnet är en resurs att nyttja för staden rent estetiskt. Synligt vatten i form av dammar och små bäckar är något många av oss uppskattar som förskönande inslag i stadsmiljön. Det ger också förutsättningar för en rikare djur- och växtmiljö. Dagvatten kan även användas för bevattning och för att skapa miljöer som hjälper till att sänka temperaturen i samhället vid varma perioder.

För dig som fastighetsägare

När du planerar hur dagvattnet ska tas om hand på din fastighet är det viktigt att anpassa lösningen efter platsens förutsättningar, såsom marktyp, lutning och tillgängligt utrymme. Målet är att så mycket som möjligt av vattnet hanteras på tomten. Dagvatten ska i första hand hanteras lokalt genom lokalt omhändertagande (LOD), vilket innebär att vattnet infiltreras eller tas om hand med lösningar direkt på plats. Om infiltration inte är möjlig bör vattnet fördröjas nära källan, exempelvis genom regnbäddar eller magasin som minskar belastningen på ledningsnätet. När dessa alternativ inte räcker, ska överskottsvatten ledas bort på ett kontrollerat sätt med trög avledning och samlad fördröjning innan det når det allmänna dagvattennätet. Om fastigheten är ansluten till det allmänna dagvattennätet ska den mängd vatten som inte kan infiltreras ledas dit på ett korrekt sätt.

Koppla bort stuprören!

En av de viktigaste åtgärderna för fastighetsägare är att koppla bort stuprören från spillvattenledningen. Vattnet från taket kan i stället ledas bort från stuprören via rännalar ut i trädgården, till exempel till en stenkista, dagvattenkassett, regnrabatt eller en liten damm som fylls vid regn. Se till att vattnet leds några meter bort från huset och till en yta med rätt lutning, så att det inte rinner tillbaka och orsakar skador på fastigheten. Tänk också på att det inte är tillåtet att leda vattnet till grannens tomt eller ut på gatan.

Skapa regnrabatt eller damm

En regnrabatt är en nedsänkt plantering som tar emot vatten från exempelvis stuprör och låter det infiltrera långsamt i marken. Den byggs med dränerande växtjord med växter som tål både torra och blöta perioder. En damm har en permanent vattenyta och bör ha ett bräddutlopp till en regnrabatt eller ett perkolationsmagasin för att hantera överskottsvatten.

Stenkista och dagvattenkassetter

Vid kraftigt regn eller snösmältning kan marken ha svårt att infiltrera allt vatten. En lösning är att anlägga en stenkista eller dagvattenkassett som tar emot dagvatten via stuprör. Storleken på stenkistan beror på takytan och markförhållandena.

Åtgärdsexempel

- Stenkistor/dagvattenkassetter
- Regnrabatt
- Regnvattentunna
- Genomsläpplig beläggning
- Nyttjande som resurs vid bevattning
- Rännal
- Fördröjningsdamm/magasin
- Diken
- Våtmark
- Förskönande av stadsmiljön

Byggnadens dränering

Dräneringsvatten ska tas om hand på fastigheten eller ledas vidare till en dagvattenservis. I äldre bebyggelse förekommer det fortfarande att dräneringar är kopplade till spillvattennätet. Det är tänkvärt om man planerar att leda ut takvattnet via utkastare på stuprören till gräsmatta eller annan yta på tomten. Är byggnadens dränering då kopplad till spillvattennätet kommer det vatten som leds ut på gräset att leta sig in i dräneringen och vidare ut i spillvattennätet ändå.

Minimera andelen hårdgjorda ytor

För att minska problemen med dagvatten bör tomtytan i största möjliga mån göras genomsläpplig, så att vattnet kan infiltrera ner i marken. Det kan göras genom att ersätta ytor med asfalt eller tätt sammanfogade sten- och betongplattor med genomsläppliga alternativ. Genomsläppliga alternativ är till exempel gräs, grus, betonghålsten, rasterplattor eller marksten med breda och genomsläppliga fogar.

Genomsläpplig beläggning av betong med gräsbevuxna håligheter.

Regnvattentunna

Att koppla en regnvattentunna till stupröret är ett alternativ för att samla in och ta hand om regnvatten. Därifrån kan du sedan använda vattnet till att vattna dina växter under torrperioder. Du har säkert märkt att bristen på dricksvatten i kommunen ofta leder till bevattningsförbud sommartid. Regnvattentunnor är ett utmärkt hjälpmedel för att hålla växterna gröna och friska. Dessutom sparar du faktiskt en slant på din vattenräkning.

Tunnorna fylls upp fort vid regn och bör därför ha en anordning som leder bort vattnet påkopplad. Det kan till exempel vara en slang som leder ut vattnet till gräsmattan, eller flera seriekopplade regnvattentunnor. För att underlätta påfyllning av vattenkannor eller liknande kan tunnan förses med en kran och ställas på en sockel så att den kommer upp lite från marken.

Förklaring av begrepp

Spillvatten: Avloppsvatten från hushåll, industrier och dylikt.

Dagvatten: Ytligt avrinnande regn- och smältvatten från fastighetens tak och andra hårdgjorda ytor samt dräneringsvatten som leds bort från husgrunder och källare.

Servis: Ledning som förbinder huvudledningen med fastighetens system.

Förbindelsepunkt: Den punkt på ledningsnätet där ansvaret juridiskt övergår från fastighetsägaren till Västervik Miljö & Energi. Den är normalt placerad cirka 0,5 meter utanför fastighetsgränsen.

LOD: Lokalt omhändertagande av dagvatten. Att använda den egna tomtens ytor för att på olika sätt ta hand om det dagvatten som fastigheten skapar.

Vill läsa mer om dagvattenhantering hittar du mer information på vår hemsida <https://www.vmeab.se/>

Är du osäker på hur din fastighet är ansluten eller var din förbindelsepunkt är placerad? Hör gärna av dig till oss på Västervik Miljö & Energi! Vi hjälper dig med vägledning, svarar på dina frågor och delar gärna med oss av ytterligare inspiration kring smarta och hållbara dagvattenlösningar för din tomt.

Dela med dig och inspirera andra! Skicka gärna in bilder och en kort beskrivning av din lösning till oss – vi lyfter gärna goda exempel i vårt arbete.

Västervik Miljö & Energi AB
Box 25, 593 21 Västervik
Besöksadress: Lunnargatan 1

Telefon: 010-355 70 50
E-post: miljoenergi@vastervik.se
www.vmeab.se